

Geregistreeerde Belgische norm

NBN ISO 26000 NL

1e uitg., februari 2011

Normklasse: X 53

Richtlijn voor maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties

Lignes directrices relatives à la responsabilité sociétale

Guidance on social responsibility

Toelating tot publicatie: 23 februari 2011

Deze norm ISO 26000:2010 heeft de status van een Belgische norm.

Deze norm bestaat in twee officiële versies (Engels, Frans).

De Nederlandstalige versie is uitgegeven onder de verantwoordelijkheid van het NBN. Deze NBN ISO 26000 NL is identiek aan de NBN ISO 26000, 1e uitg., januari 2011 en heeft dezelfde status als de officiële versies. Hoewel de grootste zorg is besteed aan deze Nederlandstalige uitgave, kunnen fouten en onvolledigheden niet geheel worden uitgesloten. Het NBN kan dan ook niet aansprakelijk worden gesteld voor rechtstreekse en/of onrechtstreekse schade, ontstaan door of verband houdend met de toepassing van deze uitgave.

ICS: 03.100.01

***norme belge
enregistrée***

NBN ISO 26000 NL

1e éd., février 2011

Indice de classement: X 53

Lignes directrices relatives à la responsabilité sociétale

Richtlijn voor maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties

Guidance on social responsibility

Autorisation de publication: 23 février 2011

La présente norme ISO 26000:2010 a le statut d'une norme belge.

La présente norme existe en deux versions officielles (anglais, français).

La version en néerlandais est publiée sous la responsabilité du NBN. Cette norme NBN ISO 26000 NL est identique à la NBN ISO 26000, 1e éd., janvier 2011 et a le même statut que les versions officielles. Bien que le plus grand soin ait été apporté à la réalisation de cette édition néerlandaise, des erreurs ou omissions ne peuvent être totalement exclues. Par conséquent, le NBN décline toute responsabilité pour les dommages directs et/ou indirects dus ou liés à l'application de la présente édition.

Bureau de Normalisation - Rue de Birmingham 131 - 1070 Bruxelles - Belgique

Tél: +32 2 738 01 12 - Fax: +32 2 733 42 64 - E-mail: info@nbn.be - NBN Online: www.nbn.be
Banque 000-3255621-10 IBAN BE41 0003 2556 2110 BIC BPOTBEB1 TVA BE0880857592

ISO 26000:2010

NBN ISO 26000 NL (2011)

Nationaal voorwoord

De Internationale norm ISO 26000 werd door het Bureau voor Normalisatie (NBN) ongewijzigd geregistreerd en gepubliceerd als Belgische norm.

De Nederlandstalige versie van deze norm is opgesteld door het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) en integraal overgenomen door het NBN.

In de Nederlandstalige versie van ISO 26000 *Guidance on social responsibility* is de titel vertaald als *Richtlijn voor maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties*.

Oorspronkelijk werd in de ISO gesproken over de Corporate Social Responsibility, wat als equivalent kan worden gezien van het Nederlandse Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Naderhand is besloten het over 'Social responsibility' te hebben om duidelijk te maken dat deze maatschappelijke verantwoordelijkheid niet alleen geldt voor bedrijven maar voor alle typen organisaties, met inbegrip van overheden en maatschappelijke organisaties. Om dit enerzijds te benadrukken en om anderzijds aan te blijven sluiten bij de bekende afkorting MVO is ervoor gekozen om in de Nederlandse titel 'maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties' (MVO) te gebruiken.

In het merendeel van de gevallen is 'behoren te' de gangbare vertaling van 'should'. In enkele gevallen, bijvoorbeeld waar 'should' evident staat voor 'optionele, aanbevolen acties' is wordt 'aanbevolen' gebruikt als vertaling. Daarmee wordt in die gevallen goed aangesloten bij het 'guidance'-karakter van ISO 26000.

Dit document bevat de vertaling in het Nederlands van de internationale norm ISO 26000:2010. De internationale norm ISO 26000:2010 heeft de status van Belgische norm.

ISO 26000:2010

NBN ISO 26000 NL (2011)

INTERNATIONALE NORM

ISO 26000

Eerste uitgave
2010-11-01

Richtlijn voor maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties

Guidance on social responsibility

Lignes directrices relatives à la responsabilité sociétale

Referentienummer
ISO 26000:2010 (N)

© ISO 2010

Inhoud

Blz.

Voorwoord	iv
Inleiding	v
1 Onderwerp en toepassingsgebied	1
2 Termen en definities	2
3 Begrijpen wat maatschappelijke verantwoordelijkheid inhoudt	5
3.1 De maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties: Historische achtergrond	5
3.2 Recente trends op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid	6
3.3 Kenmerken van maatschappelijke verantwoordelijkheid	6
3.4 De staat en maatschappelijke verantwoordelijkheid	10
4 Principes van maatschappelijke verantwoordelijkheid	11
4.1 Algemeen.....	11
4.2 Het afleggen van rekenschap.....	11
4.3 Transparantie	12
4.4 Ethisch gedrag	12
4.5 Respect voor belangen van stakeholders.....	13
4.6 Respect voor rechtsorde.....	14
4.7 Respect voor internationale gedragsnormen	14
4.8 Respect voor mensenrechten	15
5 Onderkennen van maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrekken van stakeholders	15
5.1 Algemeen.....	15
5.2 Onderkennen van maatschappelijke verantwoordelijkheid.....	16
5.3 Identificeren en betrekken van stakeholders.....	18
6 Richtlijnen voor kernthema's van maatschappelijke verantwoordelijkheid	21
6.1 Algemeen.....	21
6.2 Bestuur van de organisatie	23
6.3 Mensenrechten.....	25
6.4 Arbeidspraktijk.....	37
6.5 Het milieu.....	45
6.6 Eerlijk zakendoen.....	53
6.7 Consumentenaangelegenheden	57
6.8 Betrokkenheid bij en ontwikkeling van de gemeenschap	67
7 Richtlijnen voor het integreren van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de hele organisatie	77
7.1 Algemeen.....	77
7.2 De relatie van de kenmerken van een organisatie met maatschappelijke verantwoordelijkheid	78
7.3 Weten wat de maatschappelijke verantwoordelijkheid van een organisatie inhoudt.....	79
7.4 Werkwijzen voor het integreren van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de hele organisatie.....	83
7.5 Communicatie over maatschappelijke verantwoordelijkheid.....	85
7.6 Vergroten van geloofwaardigheid met betrekking tot maatschappelijke verantwoordelijkheid	88
7.7 Het beoordelen en verbeteren van de acties en werkwijzen met betrekking tot maatschappelijke verantwoordelijkheid.....	90
7.8 Vrijwillige initiatieven op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid	93
Bijlage A (informatief) Voorbeelden van vrijwillige initiatieven en hulpmiddelen op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid	96
Bijlage B (informatief) Afkortingen	113
Bibliografie	114

Figuren

Figuur 1 — Schematisch overzicht van ISO 26000.....	ix
Figuur 2 — Relatie tussen een organisatie, haar stakeholders en de maatschappij	16
Figuur 3 — De zeven kernthema's.....	22
Figuur 4 — Het integreren van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de hele organisatie	78

Tekstvakken

Tekstvak 1 — Samenvatting van informatie om gebruikers van deze internationale norm van dienst te zijn ...x	
Tekstvak 2 — Gelijkheid van mannen en vrouwen en maatschappelijke verantwoordelijkheid.....	8
Tekstvak 3 — ISO 26000 en kleine en middelgrote organisaties	9
Tekstvak 4 — Weten wat medeplichtigheid inhoudt.....	15
Tekstvak 5 — Voordelen van maatschappelijke verantwoordelijkheid voor een organisatie	23
Tekstvak 6 — De <i>Universal Declaration of Human Rights</i> en de kerndocumenten betreffende mensenrechten	26
Tekstvak 7 — Kinderarbeid.....	36
Tekstvak 8 — De International Labour Organization.....	37
Tekstvak 9 — Paritair samengestelde commissies voor gezondheid en veiligheid	44
Tekstvak 10 — Voorbeelden van acties inzake adaptatie aan klimaatverandering	51
Tekstvak 11 — <i>UN Guidelines for Consumer Protection</i>	58
Tekstvak 12 — Oplossing van consumentengeschillen	65
Tekstvak 13 — <i>Millennium Development Goals</i>	69
Tekstvak 14 — Bijdragen aan ontwikkeling van de gemeenschap via de kernactiviteiten van een organisatie	70
Tekstvak 15 — Rapporteren over maatschappelijke verantwoordelijkheid	87
Tekstvak 16 — Certificeerbare initiatieven en initiatieven in verband met commerciële of economische belangen.....	95
Tekstvak 17 — Geen bekrachtiging van initiatieven door de ISO	97

Voorwoord

De ISO (*International Organization for Standardization*) is een wereldwijde federatie van nationale normalisatie-instituten (de ISO-leden). Het voorbereidingswerk voor internationale normen wordt doorgaans uitgevoerd door de technische commissies van de ISO. Elk lid dat interesse heeft in een onderwerp waarvoor een technische commissie is samengesteld, heeft recht op vertegenwoordiging in deze commissie. Internationale organisaties, zowel overheidsinstanties als NGO's, nemen in samenwerking met de ISO ook deel aan deze werkzaamheden. De ISO werkt nauw samen met de International Electrotechnical Commission (IEC) inzake alle elektrotechnische normalisatie.

Internationale normen worden opgesteld overeenkomstig de voorschriften die in de ISO/IEC-richtlijnen deel 2 zijn opgenomen.

De voornaamste taak van de technische commissies is de voorbereiding van internationale normen. Ontwerpversies van internationale normen die zijn aangenomen door de technische commissies, worden ter stemming voorgelegd aan de leden. Publicatie als internationale norm vereist goedkeuring van ten minste 75 % van de stemmen die zijn uitgebracht door deelnemende leden.

Er wordt gewezen op de mogelijkheid dat sommige elementen van dit document onderwerp kunnen zijn van patentrechten. De ISO is niet verantwoordelijk voor identificatie van dergelijke patentrechten.

ISO 26000 is opgesteld door de ISO/TMB-werkgroep inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Deze internationale norm is ontwikkeld op basis van een multi-stakeholderbenadering waarbij deskundigen uit meer dan 90 landen en 40 internationale of breed opgezette regionale organisaties zijn betrokken zijn die zich bezighouden met verschillende aspecten van maatschappelijke verantwoordelijkheid. Deze deskundigen zijn afkomstig uit zes verschillende stakeholdergroepen: consumenten; overheid; bedrijfsleven; werknemers; non-gouvernementele organisaties (NGO's), en dienstverlening, onderhoud, onderzoek, wetenschap en overige. Daarnaast werden specifieke maatregelen genomen om een balans te bereiken tussen ontwikkelings- en ontwikkelde landen, evenals een evenwichtige deelname van mannen en vrouwen aan de redactiegroepen. Hoewel is getracht te zorgen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van alle stakeholdergroepen, werd een volledige en juiste balans door verschillende factoren beperkt, zoals door de beschikbaarheid van middelen en de noodzakelijke beheersing van de Engelse taal.

Inleiding

Organisaties over de gehele wereld, en hun stakeholders, worden zich meer en meer bewust van de noodzaak tot, en de voordelen van, maatschappelijk verantwoordelijk gedrag. Het doel van maatschappelijke verantwoordelijkheid is een bijdrage te leveren aan duurzame ontwikkeling.

De prestatie van een organisatie in relatie tot de maatschappij waarin zij actief is en tot het effect ervan op het milieu zijn belangrijke maatstaven geworden bij het meten van de algehele prestatie en het vermogen van de organisatie om doelmatig te blijven functioneren. Dit is voor een deel een weerspiegeling van de groeiende erkenning van de noodzaak om te zorgen voor gezonde ecosystemen, maatschappelijke gelijkheid en goed bestuur van de organisatie. Op lange termijn zijn de activiteiten van alle organisaties afhankelijk van de gezondheid van de ecosystemen op aarde. Organisaties zijn blootgesteld aan een nauwkeuriger toezicht van hun diverse stakeholders. Het beeld en de werkelijkheid van de prestatie van een organisatie inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid kan onder andere van invloed zijn op:

- haar concurrentievoordeel;
- haar reputatie;
- haar vermogen om arbeidskrachten, leden, klanten, opdrachtgevers of gebruikers te werven en te behouden;
- het handhaven van het moreel, de betrokkenheid en de productiviteit van haar werknemers;
- de mening van investeerders, eigenaars, donors, sponsors en de financiële gemeenschap;
- haar relatie met bedrijven, overheden, de media, leveranciers, collegaorganisaties, klanten en de gemeenschap waarin de organisatie actief is.

Deze internationale norm biedt richtlijnen voor de onderliggende principes van maatschappelijke verantwoordelijkheid, het onderkennen van maatschappelijke verantwoordelijkheid en het betrekken van stakeholders, de kernthema's en onderwerpen die deel uitmaken van maatschappelijke verantwoordelijkheid (zie tabel 2), en ten aanzien van manieren om maatschappelijk verantwoordelijk gedrag in de organisatie te integreren (zie figuur 1). Deze internationale norm benadrukt het belang van resultaten en het verbeteren van de prestatie op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Deze internationale norm is bedoeld voor gebruik door allerlei soorten organisaties in de particuliere en publieke en non-profitsector, hetzij groot of klein, en hetzij werkzaam in ontwikkelde of ontwikkelingslanden. Hoewel niet alle delen van deze internationale norm voor alle soorten organisaties even bruikbaar zullen zijn, zijn alle kernthema's relevant voor elke organisatie. Alle kernthema's omvatten een aantal onderwerpen, en het is de verantwoordelijkheid van elke organisatie afzonderlijk om op basis van eigen overwegingen en door dialoog met stakeholders vast te stellen welke onderwerpen voor de organisatie relevant en significant zijn om aan te pakken.

Ook overheidsorganisaties kunnen, net als elke andere organisatie, ervoor kiezen deze internationale norm te gebruiken. Het is echter niet de bedoeling de verplichtingen van de staat te vervangen, aan te passen of op enige manier te wijzigen.

Elke organisatie wordt aangemoedigd om haar maatschappelijke verantwoordelijkheid te vergroten door deze internationale norm te gebruiken.

ISO 26000:2010

Ervan uitgaand dat organisaties zich in verschillende stadia van begrip en integratie van maatschappelijke verantwoordelijkheid bevinden, is deze internationale norm bedoeld voor organisaties die in de beginfase verkeren, alsook voor organisaties die al meer ervaring hebben met de implementatie. Als men in de beginfase verkeert, vindt men het soms nuttig deze internationale norm als een inleiding op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid te lezen en toe te passen, terwijl de ervaren gebruiker de norm kan gebruiken om bestaande werkwijze te verbeteren en om maatschappelijke verantwoordelijkheid verder in de organisatie te integreren. Hoewel deze internationale norm is bedoeld om als geheel te worden gelezen en gebruikt, kan tabel 1 nuttig zijn voor lezers die specifieke informatie over maatschappelijke verantwoordelijkheid zoeken. Tekstvak 1 biedt een samenvatting van informatie om gebruikers van deze internationale norm van dienst te zijn.

Deze internationale norm biedt gebruikersrichtlijnen en is noch bedoeld, noch geschikt voor certificatie-doelstellingen. Elk aanbod om te certificeren volgens ISO 26000, en elke claim om gecertificeerd te zijn volgens ISO 26000 is een onjuiste voorstelling van de bedoeling en de doelstelling van deze internationale norm.

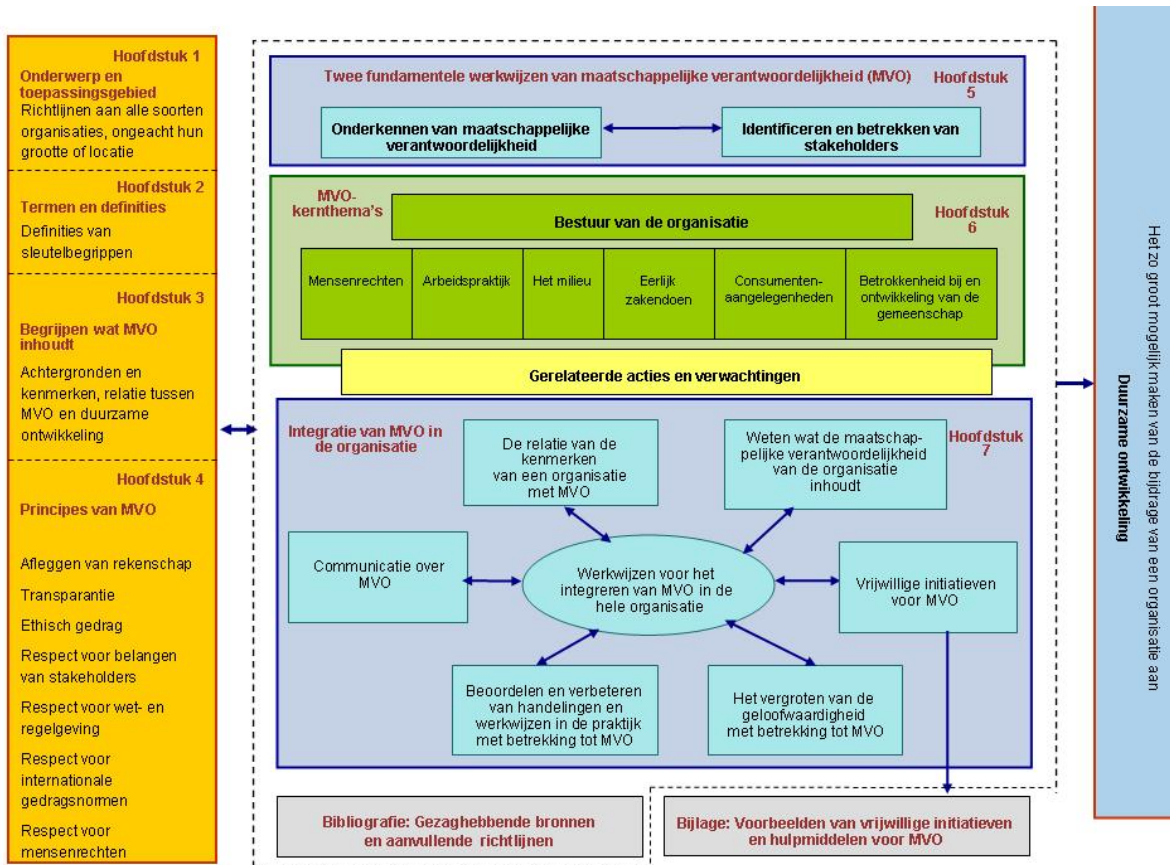
Verwijzing naar een van de vrijwillige initiatieven of hulpmiddelen, zoals genoemd in bijlage A van deze internationale norm houdt niet in dat de ISO dat initiatief of hulpmiddel onderschrijft of het een speciale status geeft.

Tabel 1 — ISO 26000 overzicht

Titel hoofdstuk	Nummer hoofdstuk	Omschrijving van de inhoud van het hoofdstuk
Onderwerp en toepassingsgebied	Hoofdstuk 1	Definieert het onderwerp en toepassingsgebied van deze internationale norm en identificeert bepaalde beperkingen en uitsluitingen.
Termen en definities	Hoofdstuk 2	Identificeert en geeft de definitie van sleutelbegrippen die van fundamenteel belang zijn voor een goed begrip van maatschappelijke verantwoordelijkheid en het toepassen van deze internationale norm.
Begrijpen wat maatschappelijke verantwoordelijkheid inhoudt	Hoofdstuk 3	Beschrijft de belangrijke factoren en omstandigheden die de ontwikkeling van maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben beïnvloed, en die van invloed blijven op de aard en werkwijze in de praktijk ervan. Dit hoofdstuk beschrijft ook het concept van maatschappelijke verantwoordelijkheid – wat het betekent en hoe het van toepassing is voor organisaties. Het hoofdstuk bevat richtlijnen voor kleine en middelgrote organisaties voor het toepassen van deze internationale norm.
Principes van maatschappelijke verantwoordelijkheid	Hoofdstuk 4	Introduceert en verklaart de principes van maatschappelijke verantwoordelijkheid.
Onderkennen van maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrekken van stakeholders	Hoofdstuk 5	Behandelt twee werkwijzen in de praktijk van maatschappelijke verantwoordelijkheid: het onderkennen door een organisatie van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid, en het identificeren en betrekken van haar stakeholders. Dit hoofdstuk biedt richtlijnen voor de relatie tussen een organisatie, haar stakeholders en de maatschappij, voor het herkennen van de kernthema's en onderwerpen met betrekking tot maatschappelijke verantwoordelijkheid, en voor de invloedssfeer van een organisatie.
Richtlijnen voor kernthema's van maatschappelijke verantwoordelijkheid	Hoofdstuk 6	Verklaart de kernthema's en verwante onderwerpen met betrekking tot maatschappelijke verantwoordelijkheid (zie tabel 2). Bij elk kernthema wordt informatie gegeven over onderwerp en toepassingsgebied, de relatie ervan met maatschappelijke verantwoordelijkheid, gerelateerde principes en overwegingen, en gerelateerde acties en verwachtingen.
Richtlijnen voor het integreren van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de hele organisatie	Hoofdstuk 7	Biedt richtlijnen om maatschappelijke verantwoordelijkheid binnen een organisatie in de praktijk te brengen. Onder andere worden richtlijnen gegeven voor: het begrijpen wat maatschappelijke verantwoordelijkheid van een organisatie inhoudt, het integreren van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de gehele organisatie, communicatie in verband met maatschappelijke verantwoordelijkheid, het verbeteren van de geloofwaardigheid van een organisatie op het vlak van maatschappelijke verantwoordelijkheid, het beoordelen van de vooruitgang, het verbeteren van de prestatie, en evaluatie van vrijwillige initiatieven op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid.
Voorbeelden van vrijwillige initiatieven en hulpmiddelen voor maatschappelijke verantwoordelijkheid	Bijlage A	Biedt een niet-uitputtende lijst van vrijwillige initiatieven en hulpmiddelen op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid die aspecten van een of meer kernthema's of de integratie van maatschappelijke verantwoordelijkheid in een hele organisatie behandelen.
Afkortingen	Bijlage B	Bevat afkortingen van termen die in deze internationale norm worden gebruikt.
Bibliografie		Bevat verwijzingen naar gezaghebbende internationale hulpmiddelen en ISO-normen waarnaar in deze internationale norm als bronmateriaal wordt verwezen.

Tabel 2 — Kernthema's en onderwerpen van maatschappelijke verantwoordelijkheid

Kernthema's en onderwerpen	Behandeld in
Kernthema: Bestuur van de organisatie	6.2
Kernthema: Mensenrechten	6.3
Onderwerp 1: Gepaste zorgvuldigheid (due diligence)	6.3.3
Onderwerp 2: Risicosituaties met betrekking tot mensenrechten	6.3.4
Onderwerp 3: Vermijden van medeplichtigheid	6.3.5
Onderwerp 4: Het oplossen van klachten	6.3.6
Onderwerp 5: Discriminatie en kwetsbare groepen	6.3.7
Onderwerp 6: Burger- en politieke rechten	6.3.8
Onderwerp 7: Economische, maatschappelijke en culturele rechten	6.3.9
Onderwerp 8: Fundamentele principes en arbeidsrechten	6.3.10
Kernthema: Arbeidspraktijk	6.4
Onderwerp 1: Werkgelegenheid en arbeidsrelaties	6.4.3
Onderwerp 2: Werkomstandigheden en sociale bescherming	6.4.4
Onderwerp 3: Sociale dialoog	6.4.5
Onderwerp 4: Gezondheid en veiligheid op het werk	6.4.6
Onderwerp 5: Persoonlijke ontwikkeling en training op de werkplek	6.4.7
Kernthema: Het milieu	6.5
Onderwerp 1: Voorkomen van milieuvuiling	6.5.3
Onderwerp 2: Duurzaam gebruik van hulpbronnen	6.5.4
Onderwerp 3: Mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering	6.5.5
Onderwerp 4: Bescherming van het milieu, biodiversiteit en herstel van natuurlijke leefgebieden	6.5.6
Kernthema: Eerlijk zakendoen	6.6
Onderwerp 1: Anti-corruptie	6.6.3
Onderwerp 2: Verantwoorde politieke betrokkenheid	6.6.4
Onderwerp 3: Eerlijke concurrentie	6.6.5
Onderwerp 4: Het bevorderen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de waardeketen	6.6.6
Onderwerp 5: Respect voor eigendomsrechten	6.6.7
Kernthema: Consumentenaangelegenheden	6.7
Onderwerp 1: Eerlijke marketing, feitelijke en onbevooroordeelde informatie en eerlijke werkwijzen bij het sluiten van contracten	6.7.3
Onderwerp 2: Het beschermen van de consumentengezondheid en -veiligheid	6.7.4
Onderwerp 3: Duurzame consumptie	6.7.5
Onderwerp 4: Dienstverlening aan consumenten, ondersteuning, oplossen van klachten en geschillen	6.7.6
Onderwerp 5: Privacy en gegevensbescherming van consumenten	6.7.7
Onderwerp 6: Toegang tot essentiële voorzieningen	6.7.8
Onderwerp 7: Opleiding en bewustzijn	6.7.9
Kernthema: Betrokkenheid bij en ontwikkeling van de gemeenschap	6.8
Onderwerp 1: Betrokkenheid bij de gemeenschap	6.8.3
Onderwerp 2: Opleiding en cultuur	6.8.4
Onderwerp 3: Het scheppen van werkgelegenheid en het ontwikkelen van vaardigheden	6.8.5
Onderwerp 4: Ontwikkeling en toegang tot technologie	6.8.6
Onderwerp 5: Creatie van inkomsten en rijkdom	6.8.7
Onderwerp 6: Gezondheid	6.8.8
Onderwerp 7: Maatschappelijke investering	6.8.9

Figuur 1 — Schematisch overzicht van ISO 26000

Figuur 1 geeft een overzicht van ISO 26000 en is bedoeld om organisaties te helpen begrijpen hoe deze norm te gebruiken. De volgende punten geven richtlijnen over het gebruik van deze norm.

- Na de kenmerken van maatschappelijke verantwoordelijkheid en de relatie hiervan met duurzame ontwikkeling (hoofdstuk 3) in aanmerking te hebben genomen, wordt een organisatie aangeraden de principes van maatschappelijke verantwoordelijkheid die worden beschreven in hoofdstuk 4 opnieuw te bestuderen. Bij het in de praktijk brengen van maatschappelijke verantwoordelijkheid, behoort een organisatie deze principes te respecteren en aan te pakken. Dat geldt eveneens voor de principes die specifiek zijn voor elk kernthema (hoofdstuk 6).
- Alvorens de kernthema's en onderwerpen van maatschappelijke verantwoordelijkheid alsmede alle daaraan gerelateerde acties en verwachtingen te analyseren (hoofdstuk 6), behoort een organisatie twee fundamentele werkwijzen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in aanmerking te hebben genomen: het onderkennen van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid binnen haar invloedssfeer, en het identificeren en betrekken van haar stakeholders (hoofdstuk 5).
- Als een organisatie de principes eenmaal kent en de kernthema's en de relevante en significante onderwerpen van maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft geïdentificeerd, behoort zij te proberen maatschappelijke verantwoordelijkheid te integreren via besluitvorming en activiteiten. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de richtlijnen in hoofdstuk 7. Het gaat hierbij om werkwijzen als: maatschappelijke verantwoordelijkheid wezenlijk deel laten uitmaken van het beleid, de cultuur in de organisatie, de strategie en de activiteiten van de organisatie, het opbouwen van interne bekwaamheid voor maatschappelijke verantwoordelijkheid, intern en extern communiceren over maatschappelijke verantwoordelijkheid en het regelmatig heroverwegen van deze acties en werkwijzen in verband met maatschappelijke verantwoordelijkheid.

ISO 26000:2010

- Nadere richtlijnen omtrent kernthema's en het integreren van werkwijzen van maatschappelijke verantwoordelijkheid zijn beschikbaar via gezaghebbende bronnen (bibliografie) en via diverse vrijwillige initiatieven en hulpmiddelen (enkele algemene voorbeelden hiervan zijn opgenomen in bijlage A).

Bij het aanpakken en toepassen van maatschappelijke verantwoordelijkheid is het allesomvattende doel voor een organisatie haar bijdrage aan duurzame ontwikkeling zo groot mogelijk te maken.

Tekstvak 1 — Samenvatting van informatie om gebruikers van deze internationale norm van dienst te zijn

De ISO definieert een norm als een document, tot stand gekomen op basis van consensus en goedgekeurd door een erkende instelling, dat, voor algemeen en herhaaldelijk gebruik, regels, richtlijnen en kenmerken of resultaten daarvan vaststelt, die ten doel hebben in een gegeven context een optimale ordeningsgraad te bereiken (ISO/IEC-richtlijn 2:2004^[39], definitie 3.2).

ISO-terminologie (gebaseerd op ISO/IEC-Directives, Part 2, 2004, bijlage H)

Deze internationale norm bevat geen eisen en daarom is het woord 'moeten' (als vertaling van 'shall'), dat in ISO-taal een eis aangeeft, niet gebruikt. Voor aanbevelingen wordt het woord 'behoren te' (als vertaling van 'should') gebruikt. In sommige landen zijn bepaalde aanbevelingen uit ISO 26000 in de wet opgenomen, en daardoor wettelijk vereist.

Het woord 'kunnen' (als vertaling van 'may') wordt gebruikt om aan te geven dat iets is toegelaten. Het woord 'kunnen' (als vertaling van 'can') wordt gebruikt om aan te geven dat iets mogelijk is, bijvoorbeeld dat een organisatie of persoon iets kan doen.

Een internationale norm die richtlijnen biedt bevat geen eisen maar kan aanbevelingen bevatten.

In de ISO/IEC-Directives, Part 2, wordt een aanbeveling gedefinieerd als een "bewoording in de inhoud van een document die uitdrukt dat van een aantal mogelijkheden een wordt aanbevolen als bijzonder geschikt, zonder andere ongeschikt te noemen of uit te sluiten, of dat een bepaalde aanpak de voorkeur verdient maar niet noodzakelijk vereist is, of dat (in de negatieve vorm) een bepaalde mogelijkheid of aanpak wordt afgekeurd maar niet verboden is."

Termen die niet worden gedefinieerd in hoofdstuk 2 zijn gebruikt in de gangbare betekenis van het woord, op basis van de betekenis volgens het woordenboek.

Doel van de informatieve bijlage (gebaseerd op de ISO/IEC-Directives, Part 2, 2004, 6.4.1)

De informatieve bijlage A bij deze internationale norm geeft aanvullende informatie die is bedoeld als hulp bij het begrijpen en gebruiken van het document; hij maakt geen vast onderdeel uit van deze richtlijnen, noch wordt er in de tekst van deze internationale norm naar verwezen. Bijlage A biedt een niet-uitputtende lijst van bestaande vrijwillige initiatieven en hulpmiddelen met betrekking tot maatschappelijke verantwoordelijkheid. Er worden voorbeelden bij gegeven en er wordt gewezen op aanvullende richtlijnen die mogelijk beschikbaar zijn, wat gebruikers helpt hun werkwijzen te vergelijken met die van andere organisaties. Het feit dat een initiatief of hulpmiddel is vermeld in bijlage A betekent niet dat dit initiatief of hulpmiddel door de ISO is goedgekeurd.

Bibliografie

De bibliografie, die een integraal onderdeel is van deze internationale norm, geeft informatie waarmee documenten waarnaar in de tekst wordt verwezen kunnen worden geïdentificeerd en gelokaliseerd. De Bibliografie bestaat uit verwijzingen naar internationale instrumenten die worden beschouwd als gezaghebbende bronnen voor de aanbevelingen in deze internationale norm. Deze instrumenten kunnen mogelijk aanvullende nuttige richtlijnen en informatie bevatten; gebruikers van de internationale norm ISO 26000 worden aangemoedigd deze te raadplegen voor een beter begrip en betere implementatie van maatschappelijke verantwoordelijkheid. Verwijzingen worden in de tekst aangegeven door superscript nummers tussen vierkante haakjes.

OPMERKING De verwijzingsnummers zijn niet op volgorde waarin de desbetreffende documenten in de tekst voorkomen. Eerst worden de ISO-documenten vermeld, daarna worden de overige documenten opgesomd in alfabetische volgorde van de organisatie die ze publiceert.

Tekstvakken

Tekstvakken geven aanvullende richtlijnen of illustratieve voorbeelden. De tekst in deze tekstvakken behoort niet te worden beschouwd als minder belangrijk dan de overige tekst.

Richtlijn voor maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties

1 Onderwerp en toepassingsgebied

Deze internationale norm biedt richtlijnen aan alle soorten organisaties, ongeacht hun grootte of locatie, betreffende:

- a) begrippen, termen en definities met betrekking tot maatschappelijke verantwoordelijkheid;
- b) de achtergrond, trends en kenmerken van maatschappelijke verantwoordelijkheid;
- c) principes en werkwijzen met betrekking tot maatschappelijke verantwoordelijkheid;
- d) de kernthema's en onderwerpen van maatschappelijke verantwoordelijkheid;
- e) het integreren, implementeren en bevorderen van maatschappelijk verantwoordelijk gedrag in de hele organisatie, en het via beleid en werkwijzen van de organisatie overdragen op haar invloedssfeer;
- f) het identificeren en betrekken van stakeholders;
- g) het communiceren van verplichtingen, prestaties en overige informatie met betrekking tot maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Deze internationale norm is bedoeld om organisaties te helpen een bijdrage te leveren aan duurzame ontwikkeling. Hij is bedoeld om hen aan te moedigen verder te gaan dan hun wettelijke verplichting, vanuit de erkenning dat naleving van de wet een fundamentele plicht is van elke organisatie en een essentieel onderdeel van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Hij is bedoeld om algemeen begrip in maatschappelijke verantwoordelijkheid te bevorderen, en om andere instrumenten en initiatieven op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid aan te vullen, niet om die te vervangen.

Bij het toepassen van deze internationale norm wordt een organisatie aangeraden rekening te houden met diversiteit in maatschappij, milieu, wetgeving, politiek en organisatie evenals met verschillen in economische omstandigheden. De toepassing behoort in overeenstemming te zijn met internationale gedragsnormen.

Deze internationale norm is geen managementsysteemnorm. Hij is niet bedoeld of geschikt voor certificatie doeleinden, regelgeving of contractueel gebruik. Voorstellen tot certificering, of claims betreffende certificering volgens ISO 26000 zijn een verkeerde uitleg van de bedoeling en de doelstelling, en zouden een onjuist gebruik zijn van deze internationale norm. Aangezien deze internationale norm geen eisen bevat, zou een dergelijke certificering geen bewijs van overeenstemming met deze internationale norm zijn.

Deze internationale norm is bedoeld om organisaties richtlijnen te bieden betreffende maatschappelijke verantwoordelijkheid en kan worden gebruikt als onderdeel van beleidsactiviteiten in de publieke sector. Als bedoeld in de overeenkomst ter oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), in Marrakesh, is hij echter niet bedoeld om te worden geïnterpreteerd als een 'internationale norm', 'richtlijn' of 'aanbeveling'. Hij is voorts niet bedoeld om een basis te vormen voor enige veronderstelling of bevinding dat een maatregel klopt met WTO-verplichtingen. Hij is voorts niet bedoeld om een basis te vormen voor juridische acties, klachten, verweerschriften of andere claims in een internationaal, binnenlands of ander proces, noch is hij bedoeld om te worden geciteerd als bewijs van de ontwikkeling van internationaal gewoonterecht.

Deze internationale norm is niet bedoeld om de ontwikkeling van nationale normen die hogere eisen stellen, specifiek of andersoortig zijn te voorkomen.